

Knud Thing – Telefoninterview

Toftegaard
Hvilshøjvej 246
9700 Brønderslev

Minivådområdet ligger her:
Kraghedevej 223
9382 Tylstrup

Svineproduktion

Etableringen

Minivådområdet blev anlagt i 2012. Det var det andet minivådområde i Vendsyssel. Carsten Søborgs var det første.

Planlægningen startede i 2011/12.

Der blev først taget vandprøver, som skulle kvalificere Anne Birgitte og Knud Thing til projektet. Det var primært kvælstofindholdet som blev målt.

Anne Birgitte Thing var primus motor og projektleder på minivådområder i LandboNord, dvs. i Vendsyssel. Knud mener at kunne huske, at hun lavede 10 af de første 12 minivådområder. Hun var også involveret i at lave minivådområder i Himmerland.

Det tog 3 mdr. at bygge mvo, der skulle skubbes jord, lægges ler i bunden og lægges ekstra drænrør. Alle eksisterende dræn løb ud til Ryå på begge sider af åen. Der blev lagt nye drænrør på begge sider af åen (2 parallelle rør).

Derudover blev der ført en pumpeledning under åen til minivådområdets pumpebrønd. Drænvandet kommer fra markerne på både den nordlige og den sydlige side af Ryå, og drænvandet løber direkte hen til minivådområdets pumpebrønd.

Fakta om minivådområdet

Drænoplandet til minivådområdet er 230 ha, og minivådområdets vandspejl er 2,3 ha. Med digerne fylder minivådområdet ca. 4 ha. Det er det største minivådområde i Danmark.

Vandet hæves 3-4 m op til minivådområdet. Det er konstrueret sådan at vandspejlet ligger oven på jorden.

Drænoplandet til minivådområdet er absolut blevet dyrkningssikkert/Markerne er absolut blevet dyrknings-sikre. Jeg havde på forhånd en ide om, at jorden ville blive mere dyrkningssikker, og at udbytterne ville stige.

Procentdelen af druknet korn er faldet helt vildt. Før minivådområdet blev etableret var det snarere reglen end undtagelsen at vi skulle så om i foråret. Det er vi fri for nu, fordi afvandingen er meget mere stabil. Og det gælder markerne på begge sider af Ryå. (Det koster 500 kr./ha at så om).

Der lå mange dræn i jorden i forvejen, og vi lagde endnu flere ud, da minivådområdet blev etableret. I alt 20-30 km dræn, nok snarere 30 end 20 km, fordelt langs begge sider af Ryå, men kun langs åen. Vi rørte ikke drænene i markerne.

En lokal drænmeister fik opgaven med at dimensionere rørene, og det gjorde han godt.

Det gik rigtig godt med at fjerne de gamle dræn omkring Ryå og at grave 1 m ned. Jeg fulgte med i, hvad der skete, var nysgerrig på, hvad de lavede.

Det har aldrig været et problem at få vandet væk fra markerne efter at minivådområdet blev etableret. Minivådområdet pumper vandet væk, når det trænger gennem markerne, får vandet væk fra markerne. Før minivådområdet blev etableret, kunne vandet hobe sig op. Hvis åen er fuld af vand, kan vandet ikke komme ud af drænrørene, lidt ligesom vandet heller ikke kan komme ud af en stoppet vask.

Det gik nemt med at lægge de nye dræn. Entreprenøren/drænmesteren kom i gang med arbejdet lige efter høst, da jorden var godt tør. Det var et rigtig godt tidspunkt.

Det koster 1 tønne korn pr. ha at pumpe vandet væk/at have pumperne kørende. Billig forsikring for at have dyrkningssikkerheden.

Minivådområdet blev lagt, hvor jorden var for våd til at kunne udnyttes til markdrift. Jeg oplever ikke noget afsavn af den jord, som er gået fra til minivådområdet. Afsavnet af jorden er begrænset.

Den del af marken var alligevel våd. Det passede godt i markplanen at skære hjørnet af. Området grænser op til § 3-område, men da Brønderslev Kommune først så ideen i minivådområdet, nemlig at nedsætte udledningen til åen, blev de nemmere at snakke med.

Andre interesserer sig for minivådområdet

Lystfiskere og forskellige naturforeninger og landboforeninger har været på besøg igennem årene for at se minivådområdet. Der har måske været mellem 3-500 gæster.

I forbindelse med etableringen af minivådområdet var lystfiskerne også høringsberettigede, og de var bekymrede for, om iltindholdet i Ryå ville blive for lille og om fiskene dermed ville få svært ved at overleve. I stedet for at gå ind i en lang diskussion, valgte Knud at lave en iltningstrappe, dvs. at vandet fra minivådområdet løber hen over en trappe af kampesten, så vandet bliver iltet, inden det ender i åen. Det betød, at fiskerne også var med.

Jorden

Jorden blev skubbet op til diger. Der skulle ikke køres jord væk. Bassinerne blev foret med blåler fra en mergelgrav i nærheden.

Elforsyning

Der lå et elkabel i jorden, så der skulle blot sættes en transformator op, som pumpen kunne tilsluttes. Det betalte elselskabet faktisk for.

Vedligehold

Der har været et enkelt digebrud, fordi udløbet fra minivådområdet ikke var dimensioneret helt rigtigt. Det skete første gang det regnede meget. Diget løb simpelt hen med vandet. Entreprenøren tog det på sin kappe og det blev klaret med at lave et ekstra overløb, dvs. der blev sat et ekstra rør i udløbet, så vandet kan løbe ud. Det har aldrig været et problem siden.

Jeg tror egentlig ikke, der bliver vedligehold. På sigt skal sedimentationsbassinet tømmes og fosforen skal genanvendes på markerne.

Pumperne skal vedligeholdes, men der har ikke været noget vedligehold på dem endnu. Det koster vel højst 10.000 kr. at vedligeholde en pumpe.

Pris

Det kostede omkring 1 mio. kr., men det var også et forsøg, og der var mange gode ideer, som skulle tænkes ind, og det koster at lære noget og at få nye erfaringer.

Hvad ønskede Knud Thing at opnå med minivådområdet?

Primært ønskede jeg at få sikkerhed for afvanding. Og så endte jeg med at blive meget interesseret i projektet og den effekt minivådområder har i forhold til at rense vandet.

Det er også skønt med naturen. Der er et andet liv nu efter at minivådområdet er blevet etableret, der er mange flere planter, dyr og fugle.

Hvad har minivådområdet betydet?

Det er et område, jeg er stolt af, og det er godt, når folk finder ud af, at vi måske ikke forurener så meget, som folk tror. Det er godt for landbrugets omdømme.

Jeg går jævnligt derud for lige at rense tankerne. Når jeg går en runde derude, er der altid fugle og andre dyr at kigge på. Vand tiltrækker jo fugle, så det er også godt at gå på jagt derude. Jeg lejer jagten ud til et jagt-konsortium, som er vældigt glade for at gå på jagt på området. Jeg går ikke rigtigt selv på jagt.

Hvad er minivådområdet værd?

Det er meget mere værd end det har kostet.

Det har givet en dyrkningssikkerhed, det er en naturperle og så er det godt at vide, at jeg har gjort en borte smule for naturen. Minivådområdet renser ikke så få kg kvælstof væk. Det er en god fornemmelse.

Anbefale andre landmænd at anlægge mvo?

Absolut, men man skal ikke bare lave et hul i jorden for at lave et hul i jorden. Der skal være en mening med det og en tanke om hvorfor.

Har man den mindste interesse for at anlægge et minivådområde, så skal man opsøge en oplandskonsulent for at afsøge de muligheder der er. Og er man i tvivl, så skal man besøge et af de allerede eksisterende minivådområder.

Pumpe

Normalt siger kommunen nej til drænvandspumpe, men fordi der var tale om et minivådområde som skulle rense drænvandet, så spillede de med. De var ligefrem glade, da de først så ideen.

Kan ikke huske mærket på pumperne. Han har to pumper som kører skiftevis. De koster 25-30.000 kr. stk. De kan pumpe 250 kubikmeter vand/timen eller 12.000 kubikmeter vand/døgnet. Det er sjældent at vi udnytter hele kapaciteten, men når der seriøst kommer nedbør ned, så udnyttes hele kapaciteten.

Jeg har ikke haft nedbrud af pumpe, men der har været strømafbrydelse. Jeg har ikke haft oversvømmelse på grund af strømsvigt, men har opdaget det, når jeg har været derude. Kommer derud flere gange om ugen. Har fået sat et alarmanlæg på, som sender en alarm via sms, hvis elforsyningen slår fra. Det koster 25.000 kr./året i eludgift.